فصل یازدهم علوم تجربی دوم ابتدایی

کاری از

سوپرگروه آموزگاران پایه ی دوم ابتدایی

ضمن عرض سلام و خسته نباشید خدمت همکاران بزرگوار

بررسی یازدهمین فصل علوم تجربی را با یاری خداوند بزرگ شروع می کنیم .

امیدوارم مورد توجه همکاران بزرگوار قرار گیرد .

از این که وقت خود را صرف مطالعه ی آن می کنید سپاسگزارم .

ارادتمند شما :

جابلقی

گروه آموزگاران پایه ی دوم ابتدایی : مدیران گروه : آقای حسن قادری - خانم جابلقی

https://telegram.me/joinchat/Bh2dUTv1yX2Bjz6Yncep1w

گنجینه‌ی آموزگاران پایه‌ی دوم ابتدایی :

مطالب مخصوص آموزگاران پایه‌ی دوم ابتدایی

مدیران گنجینه: آقای حسن قادری، خانم فاطمه جابلقی

https://telegram.me/Only_Teach

فصل یازدهم علوم تجربی گروه آموزگاران پایه دوم ابتدایی حسن قادری و خانم جابلقی

فهرست .....صفحه
فصل یازدهم ،.....۳
درس۱۱در یک نگاه ۳
نقشه ی مفهومی ۴
اهداف و پیامدها ۴
دانستنی های معلم ۴
رشد بدن.....۴
دندان ها ۵
علوم و تعالیم دینی ۵
نکات آموزشی ۶
کارت مراقبت کودک ۶
جدول ارزشیابی .براساس ملاک ها ۷
بررسی صفحه ی ۷۶ تا۸۱.....۸

فصل یازدهم علوم تجربی گروه آموزگاران پایه دوم ابتدایی
و خانم جابلقی

برگشت به فهرست

فصل یازدهم

بدن ما رشد می کند . از وقتی به دنیا می آییم ، تا زمانی که سالمند می شویم ، بدن ما تغییرات زیادی می کند ، چیزهای زیادی یاد می گیریم و توانایی انجام کارهای گوناگون را به دست می آوریم .

وقتی به دنیا آمدیم ، کوچک و سبک بودیم امّا در طول سال های گذشته بزرگ تر و سنگین تر شده ایم .

برای اندازه گیری وزن بدن ، از ترازو استفاده می کنیم و برای اندازه گیری قد ، از متر استفاده می کنیم . برای این که بدن ما ، خوب رشد کند باید غذاهای متنوع را به مقدار کافی بخوریم . موادّی که در غذا وجود دارد باعث سلامتی و رشد ما می شود و به ما انرژی می دهد .

در هر سنّی که باشیم خوردن شیر و انواع لبنیات ، برای رشد بدن ما لازم است . خوردن لبنیات ، کمک می کند تا دندان ها و استخوان های ما خوب رشد کنند و محکم باشند .ماست ، دوغ ، کره ، پنیر ، خامه ، بستنی و کشک ، لبنیاتی هستند که از شیر به دست می آیند .

برای این که خوب رشد کنیم ، علاوه بر خوردن غذاهای متنوع ، بلید به اندازه ی کافی استراحت کنیم ، ورزش کنیم و بهداشت و پاکیزگی را رعایت کنیم تا بیمار نشویم برای مطمئن شدن از سلامتی بدن خود باید به پزشک مراجعه کنیم و برای مطمئن شدن از سلامتی دندان های خود باید به دندان پزشک مراجعه کنیم .باید بعد از هر وعده غذا و شب ها قبل از خواب ، دندان هایمان را مسواک بزنیم ؛ اگر این کار را نکنیم ، کم کم دندان ها خراب و پوسیده می شوند . کودکان در ۶ سالگی ، ۲۴ دندان دارند که ۲۰ دندان شیری است و در سن ۷ تا ۱۱ سالگی می افتند و دندان همیشگی جای آن ها را می گیرد

درس در یک نگاه

دانش آموزان در سال گذشته با کارهایی که برای سالم ماندن و رشد کردن لازم است، آشنا شده اند.

در این درس آنان دور ه های زندگی را که انسان در طول عمر خود پشت سر می گذارد، مرور و دوره ای را که خود در آن قرار دارند، مشخص می کنند. با جمع آوری اطلاعات و تغییرات بدنی؛ توانایی های خود را با وقتی که کوچک تر بودند، مقایسه می کنند؛ قد و وزن خود را اندازه گیری می کنند و با زمان تولد خود مقایسه می کنند؛ دندان های خود را مشاهده و دندان های شیری و همیشگی را می شمارند. درباره ی منبع غذاهایی که برای رشد ما لازم است)گیاهان یا جانوران(جدول تهیه می کنند. درباره ی اهمیت خوردن شیر و لبنیات گفتگو می کنند.

فصل یازدهم علوم تجربی گروه آموزگاران پایه دوم ابتدایی آقای قادری و خانم جابلقی

برگشت به فهرست

نقشه ی مفهومی :

اهداف / پیامدها

در پایان این درس انتظار می رود دانش آموزان بتوانند:

۱) برخی ازتغییرات بدن خود ، توانایی های حاصل از رشد و نیاز های مربوط به آن از تولد تا هشت سالگی خودشان را بیان کنند.

۲) برخی از ویژگی های بدن ، توانایی ها و نیازهای خود و هم کلاسی هایشان را از تولد تا هشت سالگی مقایسه و گزارش کنند.

۳) تغییرات حاصل از رشد بدن و توانایی های جدید خود در آینده را به درستی پیش بینی و راه هایی برای رسیدن به رشد مطلوب را گزارش کنند.

دانستنی ها برای معلم

رشد بدن:

انسان معمولاً در طول زندگی خود مراحل مختلفی شامل جنینی، نوزادی، کودکی، نوجوانی، جوانی، میان سالی و سالمندی را پشت سر می گذارد. هر مرحله ی زندگی انسان با تغییرات زیادی در جسم، روان و توانایی او همراه است. رشد و نمو بدن انسان که از دوره ی جنینی آغاز شده است تا حدود بیست سالگی ادامه پیدا می کند. افزایش اندازه ی قد و وزن، درآمدن و جایگزینی دندا نهای همیشگی به جای دندان های شیری از جمله نشانه های رشد در دوره ی نوزادی و کودکی است.

فصل یازدهم علوم تجربی گروه آموزگاران پایه دوم ابتدایی آقای قادری و خانم جابلقی

برگشت به فهرست

دندا نها:

رویش دندا نها سه مرحله دارد:

۱) مرحله ی دندا نهای شیری که از ۶ تا ۸ ماهگی آغاز و تا ۲۴ ماهگی ادامه پیدا می کند. این دندا نها ۲۰ تایند.

۲) مرحله ی دندا نهای همیشگی که بین ۶ تا ۲۱ سالگی است. این دندا نها ۳۲ تایند.

۳) مرحله ی واسط که بین ۶ تا ۱۳ سالگی است و طی آن تعدادی دندان شیری و تعدادی از دندان های همیشگی در دهان وجود دارند. در شش سالگی یک دندان آسیا پشت دندان آسیای دوم شیری رویش می کند، بدون اینکه دندان شیری بیفتد.

غذا و رشد بدن:

شیر و لبنیات منبع پروتئین ، کلسیم و سایر مواد لازم برای رشد و سلامت بدن اند. خوردن شیر و لبنیات برای حفظ استخوا نها و دندان ها به خصوص در سن رشد اهمیت دارد. علاوه بر آن پزشکان به کسانی که در شهرهای آلوده زندگی می کنند، توصیه می کنند شیر و لبنیات بیشتری مصرف کنند تا صدماتی که آلودگی هوا به دستگاه تنفس و گوارش آنها وارد می کند را کاهش دهند. شیر استرلیزه (یعنی شیر بدون میکروب) را تا وقتی که در آن باز نشده است، می توان در خارج از یخچال نگهداری کرد. شیری که در مدرسه به بچه ها می دهند، معمولاً پاستوریزه است.

یکی از مشکلات نگران کننده در دوران کودکی چاقی است که ممکن است در بزرگسالی هم باقی بماند. تحرک کم در کودکان، زیاده روی در مصرف شکلات و شیرینی و تنقلاتی مثل چیپس و پفک به خصوص قبل از غذای اصلی با ایجاد سیری کاذب، کودک را از خوردن غذای اصلی باز داشته و با رساندن کالری غیرلازم به بدن موجب چاقی می شوند. مصرف زیاد غذاهای آماده نیز عامل دیگری برای افزایش آمار چاقی در کودکان ایرانی است.

علوم وتعالیم دینی

در این درس بیشتر به رشد جسمی کودکان پرداخته شده است، درباره رشد روحی و معنوی فرزندان، در تعالیم اسلامی توصیه های فراوانی وجود دارد از جمله:

امام سجاد (ع): «حق خردسال این است که در آموزش او مهربان باشی و از او درگذری و عیبش را بپوشانی و با وی مدارا و یاریش کنی. »

به فرموده امام صادق (ع) موسی بن عمران گفت: «ای پروردگار من! کدامیک از اعمال نزد تو بهتر است؟ خدای متعال فرمود:

محبت به کودکان، زیرا آنان را بر فطرت یگانه پرستی آفریدم و اگر آنان را بمیرانم به رحمت خود آنان را به بهشت در می آورم. »

امام علی (ع) درنامه ای به فرزندش امام حسن (ع) فرمود: «همانا قلب جوان همانند سرزمین خالی است که آنچه در آن بکارند می پذیرد و من پیش از آنکه دلت سخت گردد به ادب تو مبادرت ورزیدم. با خردسالان خانواده ات مهربان باش و پیرانشان را بزرگ شمار. »

فصل یازدهم علوم تجربی گروه آموزگاران پایه دوم ابتدایی آقای قادری و خانم جابلقی

برگشت به فهرست

نکات آموزشی و فعالیت های پیشنهادی

در نخستین صفحه ی این درس تصاویری از مراحل زندگی آمده است. از دانش آموزان بخواهید این تصاویر را به دقت نگاه و نام هر مرحله را بیان کنند. پس از آن در گروه های خود مراحل زندگی انسان را که در تصویرها می بینند به ترتیب و با شماره در کنار تصویر بنویسند. با مشورت و کمک شما نوشته هایشان را ارزیابی و در صورت لزوم اصلاح کنند سپس از آنها بپرسید خودشان در کدام دوره‌ی زندگی قرار داشتند و چه مراحلی را در پیش رو دارند.

در گام بعدی از آنها بخواهید تا از میان افرادی که می شناسند و در مراحل مختلف زندگی اند، کسانی را انتخاب و درباره ی کارهایی که می توانند انجام دهند و یا نمی توانند، صحبت کنند. پاسخ یک دانش آموز ممکن است این باشد: برادر من یک ساله است او نمی تواند مثل من صحبت کند. نمی تواند راه برود او بیشتر شیر می خورد و یا پدر بزرگ من ۷۰ ساله است، او به کمک عصا راه می رود و . . . . پس از آن از بچه ها بخواهید خودشان را با وقتی کوچک تر بودند، مقایسه و درباره ی کارهایی که اکنون می توانند انجام دهند، گفتگو کنند.

عکس های مورد نیاز برای فعالیت های کار در خانه و در کلاس تا حد امکان باید معرفی کننده ی یکی از نشانه های رشد کودک باشد و دانش آموز عکس ها را به ترتیب افزایش سن خود نشان دهد و درباره ی آنها صحبت کند. بچه ها باید اطلاعات لازم برای معرفی کردن عکس ها و یا تکمیل جدول را از پدر، مادر و یا بزر گتر خود بپرسند. با مقایسه ی جدول ها با یکدیگر بچه ها به این موضوع پی می برند که رشد اغلب بچه ها شبیه به هم است. برای پرورش روحیه ی قدرشناسی از بچه ها بخواهید خودشان را به جای افرادی که برایشان زحمت کشید ه اند مثل مادر، پدر و معلم قرار بدهند و انتظاراتشان از بچه ها را بیان کنند

کارت مراقبت کودک

هر کودک ایرانی از هنگام تولد کارتی مخصوص به نام «کارت مراقبت کودک » دارد که در آن جدول راهنما و تقویم واکسیناسیون، تغذیه و پایش رشد او آورده شده است. با توجه به اختلاف وزن پسران و دختران، برای آنها کارت جداگانه)صورتی رنگ برای دختران و آبی برای پسران(تکمیل می شود. در این کارت علاوه بر منحنی وزن، منحنی قد و اندازه ی دور سر نیز رسم می شود. این منحنی ها به پزشک کمک می کنند تا سوء تغذیه های احتمالی در دانش آموز را شناسایی و برای درمان آنها اقدام کند. در صورت امکان می توانید کارت رشد یکی از بچه ها را در کلاس نشان دهید و درباره ی آن به بچه ها توضیح دهید. در ابتدا یا انتهای آموزش این صفحه فیلم آموزشی مربوط به رشد بدن را برای بچه ها نمایش دهید و با آنها درباره ی آن گفتگو کنید.

برای نوشتن فهرست عوامل مهم رشد، به کمک بچه ها فهرست تهیه شده در گرو هها را بررسی و یک فهرست کلی تهیه کنید. توجه بچه ها را به عوامل مختلف مثل آب و هوای سالم، ورزش و سرگرمی، رعایت بهداشت و حفظ سلامتی، داشتن روحیه ی شاد که موجب رشد مناسب می شود، جلب کنید.

برای اندازه گیری قد و وزن بچه ها در صورت امکان از مربی بهداشت مدرسه کمک بگیرید. همچنین از اندازه های قد بچه ها که در درس ریاضی به دست آمده است، استفاده کنید. به بچه ها کمک کنید اندازه گیری را به درستی انجام دهند تا خطای آنها زیاد نباشد. با مقایسه ی اندازه ی قدها و وزن ها بچه ها در می یابند که با این که سن اغلب آنها یکسان است ولی در قد و وزن تفاوت دارند.

به بچه ها متذکر شوید این تفاوت ها ژنتیکی است. البته عواملی چون تغذیه مناسب و ورزش کردن در افزایش قد مؤثر است. در انجام این فعالیت مراقب باشید بچه ها قد و وزن یکدیگر را مسخره نکنند. هنگام مشاهده ی دندان ها، لازم نیست دانش آموزان دندان های شیری را به

فصل یازدهم علوم تجربی گروه آموزگاران پایه دوم ابتدایی آقای قادری و خانم جابلقی

طور دقیق از دندان های همیشگی تشخیص بدهند. البته دندان هایی که به طور کامل در نیامده اند، می توانند دندان همیشگی باشند. بچه ها می دانند که کدام دندا نهایشان افتاده اند این دندان ها شیری بوده اند و دندا نهایی که جای آنها درآمده اند، همیشگی اند. این درس فرصت مناسبی را برای گفتگو درباره ی مسواک زدن، روش درست آن و استفاده از نخ دندان برای تمیز کردن سطح بین دندا ن هاست. برای این کار می توانید از مربی بهداشت و یا در صورت امکان یک دندان پزشک کمک بگیرید. در فرصت های مناسب در کلاس، درباره ی تغذیه درست با بچه ها گفتگو کنید. عنوان گفتگو می تواند این پرسش باشد که: آیا هر چیز خوشمزه ای برای بدن مفید است؟ همچنین به کمک والدین بچه ها، میان وعده های سالمی برای بچه ها تدارک ببینید.همچنین اهمیت استفاده از لبنیات را به بچه ها یادآوری کنید. به بچه ها تذکر دهید به تاریخ مصرف درج شده روی ظرف شیر دقت کنند و شیر (حتی شیر پاستوریزه) را حتماً باید در یخچال نگهداری کنند. اغلب بچه ها به خوردن بستنی علاقه دارند ولی زیاده روی در مصرف آن به علت چربی و شکر موجود در آن برای بدن مضر است. به اولیاء بچه ها توصیه کنید فیلم تهیه شده برای آنان را که درباره ی دندان ها و تغذیه سالم است را در خانه ببینند و درباره ی آن با فرزند خود گفتگو کنند.

هنگام مشاهده ی دندان ها، لازم نیست دانش آموزان دندان های شیری را به طور دقیق از دندان های همیشگی تشخیص بدهند. البته دندان هایی که به طور کامل در نیامده اند، می توانند دندان همیشگی باشند. بچه ها می دانند که کدام دندا نهایشان افتاده اند این دندان ها شیری بوده اند و دندا نهایی که جای آنها درآمده اند، همیشگی اند. این درس فرصت مناسبی را برای گفتگو درباره ی مسواک زدن، روش درست آن و استفاده از نخ دندان برای تمیز کردن سطح بین دندا نهاست. برای این کار م یتوانید از مربی بهداشت و یا در صورت امکان یک دندان پزشک کمک بگیرید. در فرصت های مناسب در کلاس، درباره ی تغذیه درست با بچه ها گفتگو کنید. عنوان گفتگو می تواند این پرسش باشد که: آیا هر چیز خوشمزه ای برای بدن مفید است؟ همچنین به کمک والدین بچه ها، میان وعده های سالمی برای بچه ها تدارک ببینید.همچنین اهمیت استفاده از لبنیات را به بچه ها یادآوری کنید. به بچه ها تذکر دهید به تاریخ مصرف درج شده روی ظرف شیر دقت کنند و شیر (حتی شیر پاستوریزه) را حتماً باید در یخچال نگهداری کنند. اغلب بچه ها به خوردن بستنی علاقه دارند ولی زیاده روی در مصرف آن به علت چربی و شکر موجود در آن برای بدن مضر است. به اولیاء بچه ها توصیه کنید فیلم تهیه شده برای آنان را که درباره ی دندان ها و تغذیه سالم است را در خانه ببینند و درباره ی آن با فرزند خود گفتگو کنند.

جدول ارزشیابی بر اساس ملاک های یادگیری :

جدول ارزشیابی بر اساس ملاک‌ها و سطوح عملکرد

ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
گزارش	در گزارش خود موارد محدودی از تغییرات رشد را بیان می‌کند	گزارش، موارد متنوعی از تغییرات را شامل می‌شود و دانش‌آموز در برخی از آنها سن خود را هم بیان می‌کند	در گزارش موارد متعدد و متنوع تغییرات رشد را بیان و سن خود هنگام این تغییرات را هم بیان کرده است
مقایسه	در مقایسه، شباهت‌ها و تفاوت‌های محدودی درنظر گرفته شده است	شباهت‌ها و تفاوت‌ها متنوع است ولی شامل الگوی مشخصی نیست	از شباهت‌ها و تفاوت‌های تغییرات رشد درمین همکلاسی‌ها الگوی مشخصی به‌دست آورده است
فهرست	در فهرست خود تعداد محدودی ازعوامل موثر در رشد مطلوب بدن را بیان کرده است	فهرست شامل عوامل متعدد و متنوع موثر در رشد مطلوب بدن است	فهرست شامل عوامل متعدد و متنوع موثر در رشد مطلوب بدن همراه با اهمیت آنهاست

۷۵

فصل یازدهم علوم تجربی گروه آموزگاران پایه دوم ابتدایی آقای قادری و خانم جابلقی

برگشت به فهرست

صفحه ی ۷۶ :

در این صفحه با فیلم و تصاویر در باره ی رشد صحبت می کنیم . انسان ها در سنین مختلف در این تصویر نمایش داده شده و همین طور در باره ی رشد گیاهان هم بحث و گفت و گو می شود . و بچه ها از خاطرات خود در باره بچه های نوزادی که دیده اند و بزر گ تر شده اند صحبت می کنند .

صفحه ۷۷

دوباره با سؤال و ججواب هایی که می پرسیم بچه ها را به چالش می کشانیم و از آن ها می خواهیم با گفت و گو هایی که در گروه می کنند به پرسش های این صفحه پاسخ دهند . کار در منزل هم یک تحقیق است که دانش آموزان آن را انجام خواهند داد . و وقتی پاسخ را به دست آوردند در جلسه ی بعد در کلاس با هم گروهی های خود مقایسه می کنند .

صفحه ی ۷۸

در این صفحه هم دانش آموزان عکس های قبل خود را به یکدیگر نشان می دهند و باهم گفت و گو می کنند . . می توانیم کارت مراقبت کودک را از پرونده ها آورده و به دانش آموزان نشان داده و در باره ی آن گفت و گو کنیم . و این کارت ها را با هم مقایسه نماییم . البته مواظب باشیم که بچه ها اگر مشکلی دارند و در کارت سلامت ذکر شده چیزی در میان نگذاریم و نفهمند . از کارت سلامتی استفاده کنیم که نرمال است

صفحه ی ۷۹ :

در این صفحه اندازه گیری که در درس ریاضی شده بود یاد آوری می گردد و دوباره توسط خود دانش آموزان اندازه گیری صورت می گیرد و در این صفحه از علوم یا دداشت می شود و دانش آموزان با قد و وزنی که هنگگام تدریس ریاضی گرفته شده بود مقایسه می کنند . نیز با هم کلاسی های خود هم این مقایسه را انجام می دهند . تحقیقی که برای این صفحه داده می شود در باره کسانی است که برای بزرگ شدن انسان زحمت می کشند و این را ابتدا با سؤال هایی که در کلاس می پرسیم در ذهن بچه ها ایجاد می کنیم و با این پرسش و پاسخ ها آن ها در می یابند که افراد زیادی در بزرگ شدن آن ها نقش مؤثر داشته اند .

صفحه ی ۸۰ : دو باره در رابطه با علم و زندگی صحبت می شود و این که علم چه قدر در سلامتی ما نقش دارد صحبت می شود . که در این جا نقش علم دندان پزشکی برای بچه ها مطرح می گردد . با بردن مولاژ به کلاس طریقه ی مسواک زدن درست را به دانش آموزان آموزش می دهیم . و در باره ی دندان های شیری و مراقبت از آن ها و بخصوص دندان های دائمی صحبت می کنیم و همه ی این ها با پرسش و پاسخ هایی که انجام می شود دانش آموزان خود به جواب می رسند . نمایش خلاق هم در این صفحه بسیار مناسب است . بچه ها با شمارش دندان های خود پی می برند که چند دندان دارند و البته دندان هایی به نام دندان عقل که بعد ا در می آید صحبت می شود .

در باره آیه ی قرآن مربوط به این صفحه با دانش آموزان گفت و گو می کنیم .

صفحه ی ۸۱ گفت و گو در باره ی مواد غذایی که برای رشد بدن مفید است و نیز موادغذایی که مضر است صحبت می کنیم و تحقیقی در این باره به دانش آموزان می دهیم تا بپرسند که لبنیات چیست و چه نقشی در سلامتی ما دارد . کار در کلاس هم در مورد میان وعده های غذایی گفت و گو می کنیم . و در قسمتد هشدار بچه ها را با نشان استاندارد آشنا می کنیم و این کار را با نشان دادمن مواد خوراکی که بچه

فصل یازدهم علوم تجربی گروه آموزگاران پایه دوم ابتدایی آقای قادری و خانم جابلقی

ها از بیرون تهیه کرده اند نشان می دهیم و تاریخ تولید و انقضاء را هم به آن ها آموزش می دهیم . و می گوییم در خرید این نوع مواد دقت کنند و از دست فروشان چیزی نخرند . با دلایلی که می آوریم آن ها را از خریدن موادی که باز هستند و در کنار خیابان هستند نهی می کنیم مثلا گرد و غباری که در اثر رفت و آمد مردم و ماشین ها روی این مواد می نشیند آن ها را آلوده می کند . و....

برای تدریس این فصل هم می توان از فیلم ها و تصاویر کمک گرفت و همین طور با اجرای نمایش تدریس کرد .

فصل یازدهم علوم تجربی گروه آموزگاران پایه دوم ابتدایی آقای قادری و خانم جابلقی

از حسن توجه شما همکاران خوب سپاس گزارم

ارادتمند شما : جابلقی